

CORONA GEZONDHEIDS MONITOR JEUGD 2021

Gemeenteprofiel Gooise Meren

Mei 2022

GGD

Gooi en Vechtstreek

Wat is de impact van corona op de gezondheid en het welzijn van jongeren?

Normaliter voeren alle GGD'en in Nederland, samen met het RIVM en GGD GHOR Nederland, eens in de 4 jaar een grootschalig onderzoek uit naar de gezondheid en het welbevinden van jongeren (onder tweede- en vierdeklassers van het regulier voortgezet onderwijs).

Vanwege de coronacrisis is er in het najaar van 2021 een extra editie van dit onderzoek ingelast: de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021. Door de gegevens van deze extra meting te vergelijken met voorgaande metingen van de Gezondheidsmonitor Jeugd krijgen we een goed beeld van de impact van corona op de fysieke en mentale gezondheid van jongeren.

Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste resultaten van de gemeente (in paars) afgezet tegen het regionale gemiddelde van Gooi en Vechtstreek (in blauw, referentie). Voor sommige onderwerpen wordt ook een vergelijking gemaakt met de resultaten van 2019. Dit kan uiteraard alleen bij de onderwerpen die op precies dezelfde manier zijn gemeten.

Netwerk GOR (Gezondheidsonderzoek bij Rampen)

De GGD'en voeren de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 uit in het kader van de Integrale (populatie-brede) Gezondheidsmonitor COVID-19. Hierbij wordt samengewerkt met GGD GHOR Nederland, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, samen het netwerk GOR. Het onderzoek is bedoeld om de fysieke en mentale gezondheidseffecten van de coronacrisis onder de Nederlandse bevolking inzichtelijk te maken. ZonMw is namens het ministerie van VWS opdrachtgever van de monitor.

Deelname

	Gooise Meren	Gooi en Vechtstreek
Totaal aantal	1.138	3.374
Jongens	52%	54%
Meisjes	48%	46%
Klas 2	44%	46%
Klas 4	56%	54%
Vmbo	34%	24%
Havo/Vwo	66%	76%

Achtergrond:
gezinssituatie

Impact van
corona

Gezondheid &
geluk

Welbevinden

Alcohol,
roken & drugs

Bewegen
& sport

Mediawijsheid

Weerbaarheid,
veerkracht &
vertrouwen

Schoolklimaat

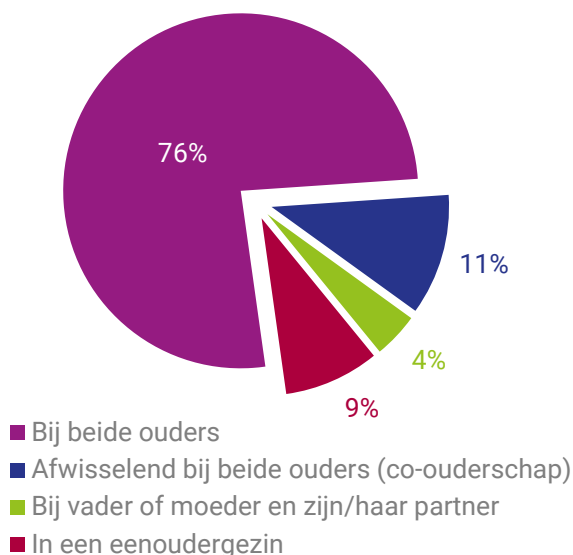
Kernboodschappen

Contact

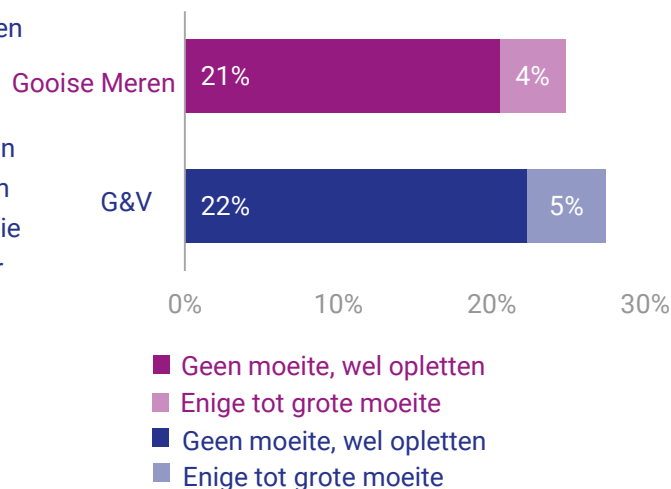
Gezinssituatie van jongeren heeft invloed op welzijn

Van gezinnen die moeite hebben met rondkomen en eenoudergezinnen wordt veel veerkracht en improvisatie gevraagd. Lidmaatschap van (sport)clubs en het kopen van gezonde voeding zijn dan niet altijd vanzelfsprekend. Geldzorgen kunnen leiden tot stress binnen het hele gezin. Jongeren die opgroeien in een eenoudergezin ontwikkelen vaker emotionele en gedragsproblemen dan hun leeftijdsgenoten in tweeoudergezinnen.

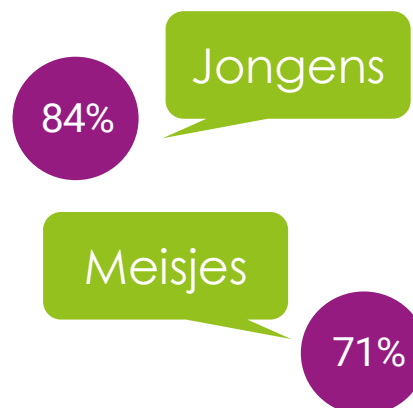
Gezinssamenstelling

Thuis moeite met rondkomen

Kan thuis over zijn/haar problemen praten

Ingrijpende levensgebeurtenissen

waarmee jongeren in Gooise Meren te maken hebben (gehad):

Ziek gezinslid (jonge mantelzorgers)

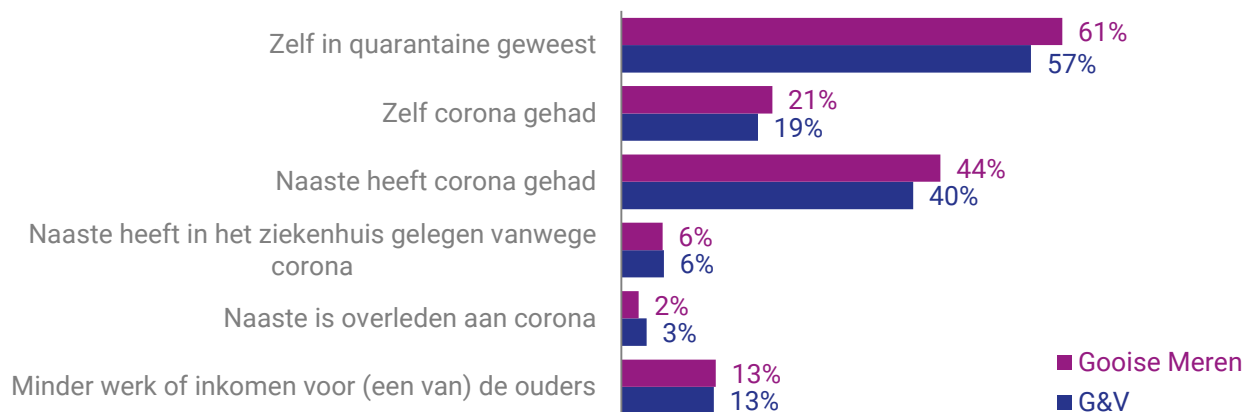
Jonge mantelzorgers zijn jongeren die opgroeien met een gezinslid dat chronisch ziek of gehandicapt is of een psychische aandoening of verslaving heeft. Deze situatie kan een grote impact hebben op hun leven. Op mantelzorg.nl kunnen jonge mantelzorgers terecht voor meer informatie.

Coronamaatregelen zoals lockdowns, sluiting van scholen, digitale lessen en 1,5 meter afstand houden, hebben grote invloed op het dagelijks leven van jongeren. Ook persoonlijke gebeurtenissen die jongeren hebben meegemaakt tijdens de coronaperiode, zoals in quarantaine gaan, het doormaken van corona of ziekte of overlijden van een naaste (al dan niet aan corona), kunnen grote impact hebben.

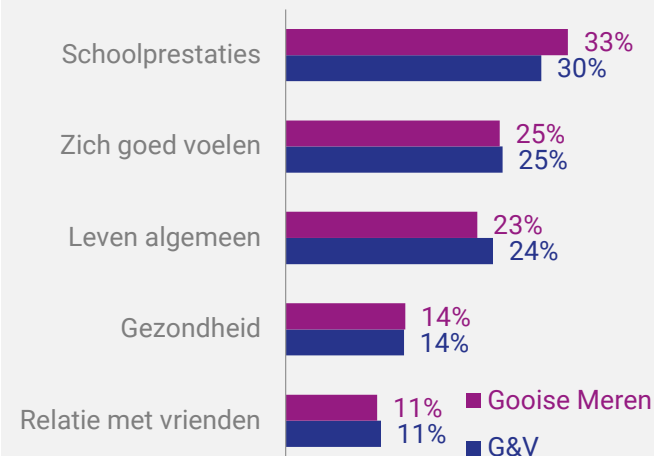
Driekwart van de jongeren in Gooi en Vechtstreek heeft één of meer van deze gebeurtenis(sen) meegemaakt.

Wat hebben jongeren meegemaakt tijdens de coronaperiode?

Jongeren gaven aan een negatieve impact van de coronamaatregelen te ervaren op:

Zorg en hulp

De meeste jongeren in Gooise Meren (87%) gaven aan dat zij bij iemand terecht kunnen als ze met een probleem zitten. Tijdens de coronaperiode had 44% van de jongeren behoefte aan extra hulp/steun. Het ging hierbij met name om:

- Hulp bij schoolwerk: 25%
- Hulp omdat ze niet lekker in hun vel zaten: 18%
- Hulp bij lichamelijke klachten of pijn: 5%
- Hulp bij ruzie of problemen met hun ouders: 6%

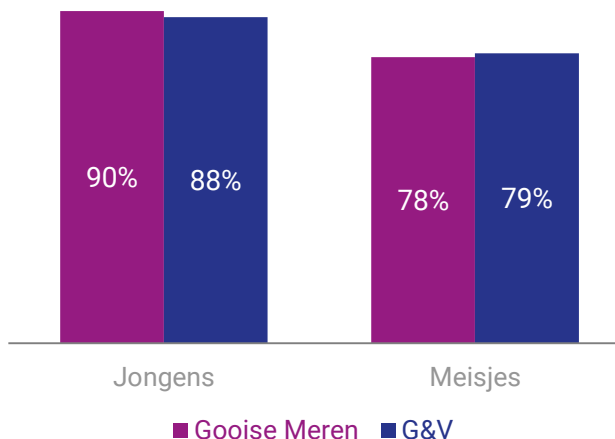
Hoe gezond en gelukkig voelden jongeren zich in coronatijd?

Gezondheid is veel meer dan ziek zijn en niet ziek zijn. Jongeren kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun eigen gezondheid ervaren; dit is een betrouwbare indicator voor de algehele gezondheidstoestand van jongeren. Uit de resultaten blijkt dat de meerderheid van de jongeren in Gooise Meren de eigen gezondheid (zeer) goed vond: **84%**.

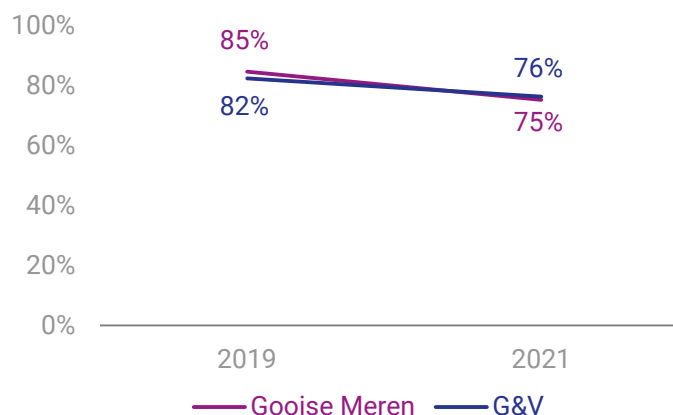
Een andere belangrijke indicator voor het welzijn van jongeren is hoe gelukkig zij zich voelen. Jongeren in Gooi en Vechtstreek zijn over het algemeen gelukkig, maar hun geluksgevoel is tijdens de coronapandemie gedaald.

Ervaart een goede gezondheid

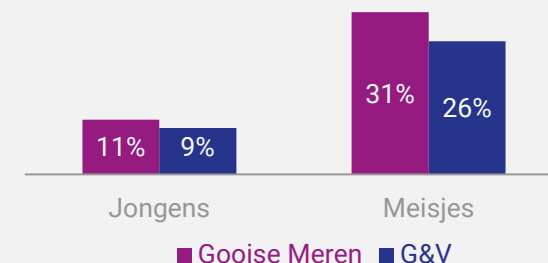

Voelt zich gelukkig

Gezondheidsklachten zoals buikpijn, hoofdpijn, hartkloppingen, maar ook moeheid, prikkelbaarheid, slaap- of concentratieproblemen kunnen, naast andere oorzaken, het gevolg zijn van stressvolle of traumatische gebeurtenissen. In 2021 is daarom onderzocht hoe vaak jongeren last hadden van dergelijke klachten.

Ervaarde in de afgelopen 4 weken (zeer) vaak 5 of meer gezondheidsklachten

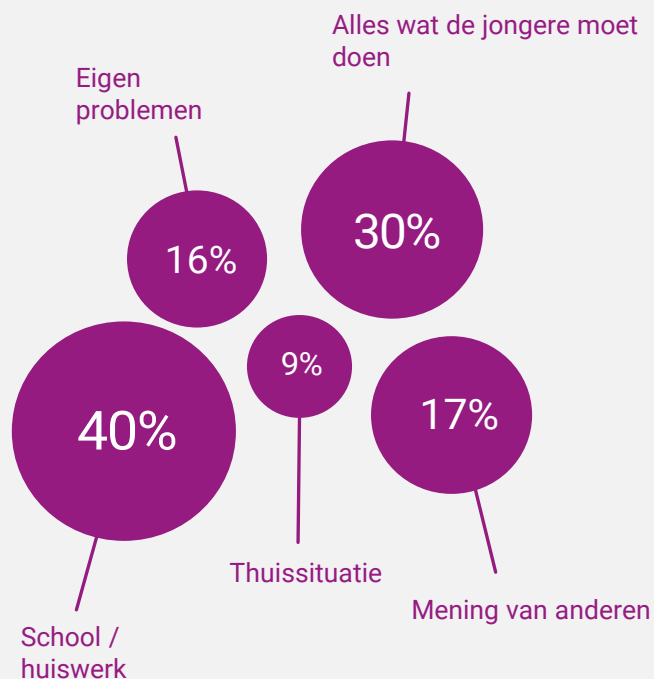

De meest voorkomende klachten onder jongeren in Gooi en Vechtstreek:

- Vermoeidheid (40%)
- Hoofdpijn (29%)
- Geheugen- of concentratieproblemen (23%)
- Prikkelbaarheid (21%)
- Slaapproblemen (20%)

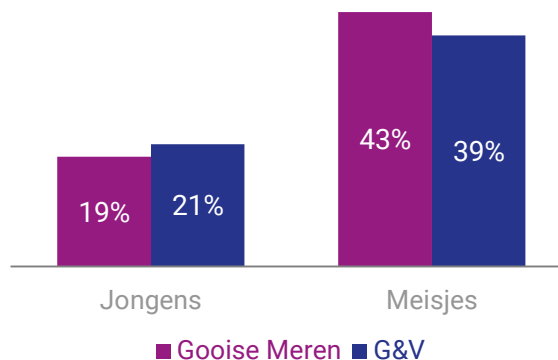
Meeste stress door school of huiswerk

In 2021 gaf **50%** van de jongeren in Gooise Meren aan zich (zeer) vaak gestrest te voelen. Dit is gelijk aan 2019. Jongeren op het havo of vwo ervaren vaker stress dan jongeren op het vmbo. Jongeren ervaren veel stress door: school/huiswerk, de combinatie van alles wat ze moeten doen en wat anderen van hem of haar vinden.

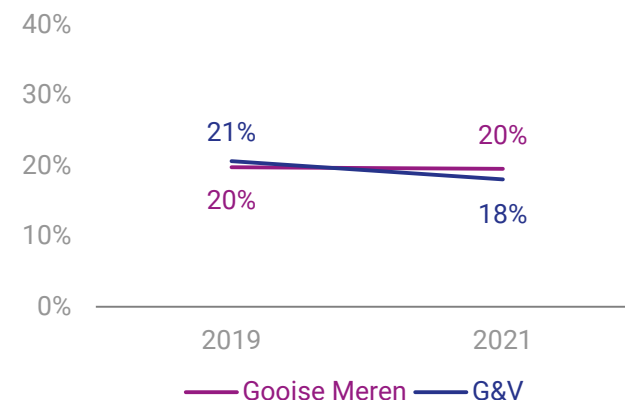

Psychische klachten en eenzaamheid

Had de laatste 4 weken psychische klachten

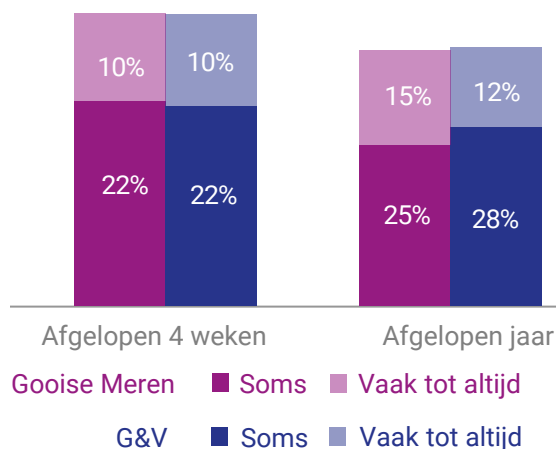

Afgelopen jaar behandeld voor psychische klachten*

* Bijvoorbeeld door huisarts, psycholoog of psychiater

Heeft zich eenzaam gevoeld

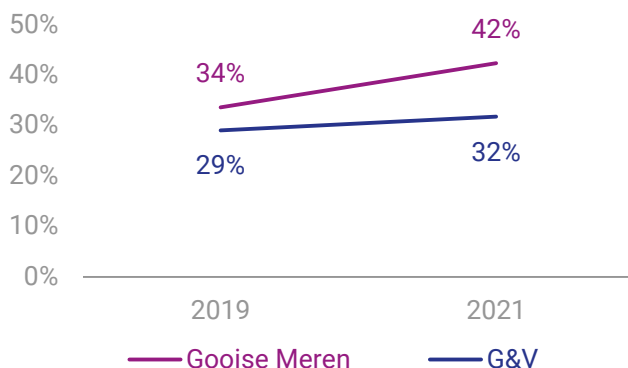
Suicide

Van de deelnemende jongeren uit Gooise Meren had **15%** er wel eens serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven in de afgelopen 12 maanden; **5%** dacht hier (heel) vaak aan. Meisjes hadden vaker suïcidegedachten dan jongens.

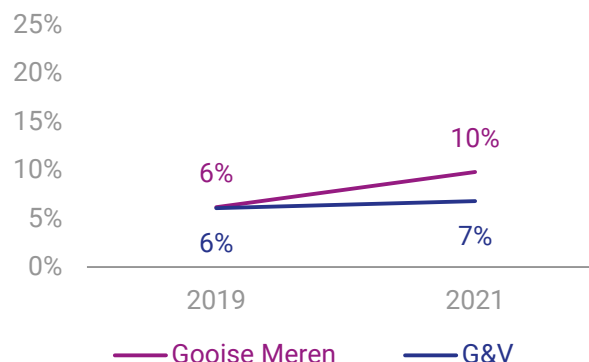
Alcoholgebruik onder jongeren in Gooise Meren hoger

Heeft de afgelopen 4 weken alcohol gedronken

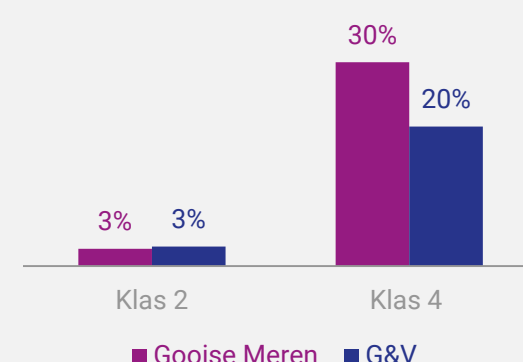
Rookt (tenminste wekelijks)

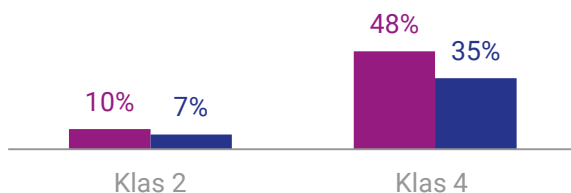
Vooral vierdeklassers experimenteren met softdrugs

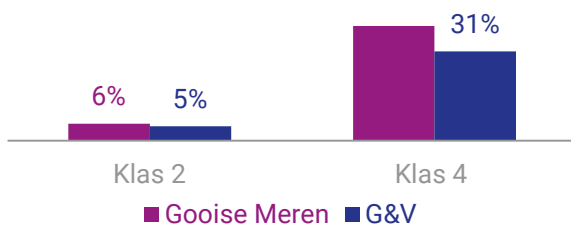
Ooit hasj of wiet gebruikt

Binge drinken (afgelopen 4 weken)

Aangeschoten geweest (afgelopen 4 weken)

Ten opzichte van metingen van vóór de coronacrisis is het percentage jongeren in Gooise Meren dat recent alcohol heeft gedronken of dat tenminste wekelijks rookt hoger. Het percentage jongeren dat softdrugs heeft gebruikt is in Gooise Meren hoger dan regionaal.

Er is een duidelijk verschil tussen tweede- en vierdeklassers: het middelengebruik neemt toe naarmate jongeren ouder worden.

Op weg naar NIX18 en Rookvrije Generatie

Hoe kunnen we samen voorkomen dat jongeren onder de 18 roken en drinken? Op www.nix18.nl en www.rookvrijegeneratie.nl staan tips & trics voor jongeren, hun ouders en de school.

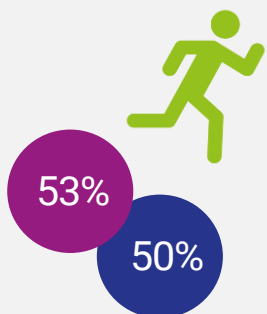
Ook het thema **Roken, Alcohol- en Drugspreventie** van de Gezonde School helpt scholen om een aanpak te realiseren en beleid te ontwikkelen op deze onderwerpen.

Voldoende bewegen tijdens de lockdowns: uitdaging voor jongeren?

Het advies voor jongeren is om elke dag minimaal een uur te bewegen. Niet alleen sporten bij een club, maar ook bewegen buiten clubverband, zoals skaten, kranten bezorgen of naar school fietsen, telt mee.

Door de coronacrisis werden veel sportclubs tijdelijk gesloten en vonden veel activiteiten, waaronder het volgen van onderwijs, digitaal plaats. Het werd daardoor belangrijker om op eigen initiatief en in de eigen buurt mogelijkheden te vinden om te bewegen.

Tijdens de lockdowns:

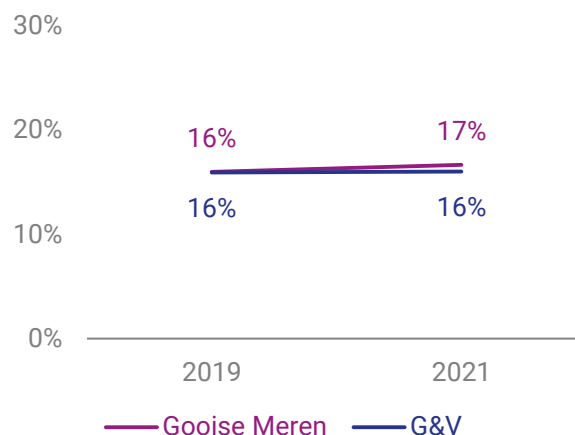

Vond het gemakkelijk om in de buurt te sporten/bewegen.

■ Gooise Meren ■ G&V

Meerderheid jongeren nog steeds inactief

Beweegt dagelijks minstens 1 uur

Sport wekelijks bij een club, vereniging of sportschool

Wekelijks actief in de vrije tijd

Fietst of loopt elke dag naar school

■ Gooise Meren ■ G&V

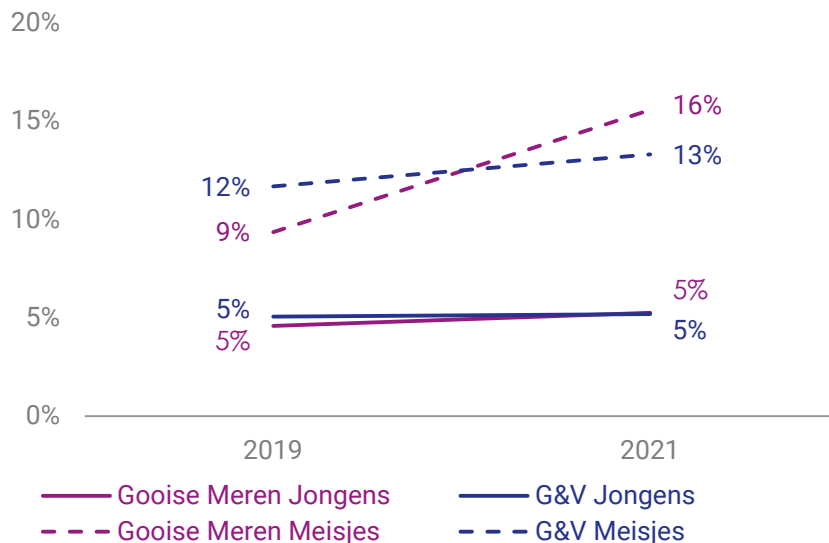
Uit de vergelijking van de cijfers van 2019 en 2021 blijkt dat de coronacrisis het beweeggedrag van jongeren in Gooi en Vechtstreek niet structureel heeft veranderd. Een actieve leefstijl stimuleren kan met het [thema Bewegen en sport](#) van de Gezonde School.

De digitale generatie, problematisch of niet?

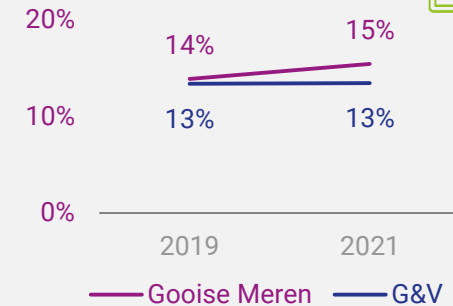
Jongeren groeien op in een digitale wereld en staan voortdurend met elkaar in contact via social media. Jongeren kunnen de gevolgen hiervan niet altijd overzien. Sexting of het delen van een foto of filmpje kan nare gevolgen hebben. Als een foto of filmpje eenmaal online staat, kan verspreiding razendsnel gaan. Soms komt de jongere er zelf pas laat achter en is de (naakt)foto of het (vervelende) filmpje al meerdere keren gedeeld.

Als gebruik van social media leidt tot problemen in het dagelijks functioneren is er sprake van problematisch gebruik. Jongeren hebben dan bijvoorbeeld moeite met stoppen met social media, komen slaap tekort en besteden minder tijd aan huiswerk, vrienden en familie. Meisjes lopen een groter risico op problematisch gebruik van sociale media dan jongens.

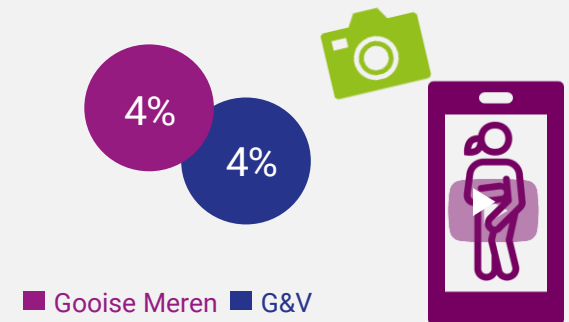
Loopt risico op problematisch social media gebruik

Ooit zijn tegen de zin vervelende filmpjes/foto's verspreid

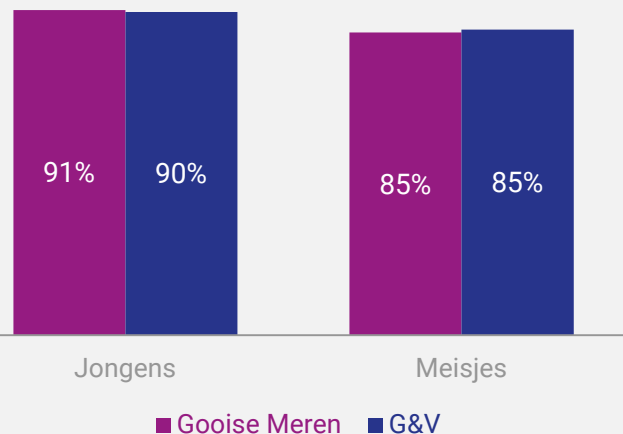
Heeft in de afgelopen 6 maanden een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf aan iemand anders gestuurd (sexting)

In het thema **Relaties en Seksualiteit** van de Gezonde School komen onderwerpen als sexting, grooming en andere sociale media termen aan bod.

Weerbare jongeren maken gezonde keuzes

Is voldoende weerbaar

■ Gooise Meren ■ G&V

Weerbaarheid is de basis voor een goede psychische gezondheid. Weerbare jongeren hebben zelfvertrouwen en kunnen goed voor zichzelf opkomen, met respect voor anderen. Zij kunnen ook, al dan niet na een periode van experimenteren, gezonde keuzes maken ten aanzien van de eigen leefstijl. Structureel aandacht besteden aan weerbaarheid en veerkracht kan door het thema Welbevinden van de Gezonde School in te zetten.

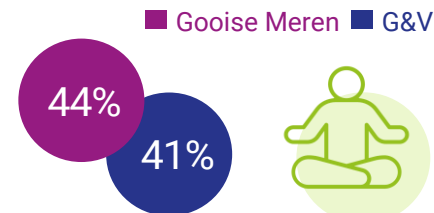
Vergroten veerkracht belangrijk om impact coronacrisis te beperken

66%

67%

Herstelt snel na een moeilijke periode

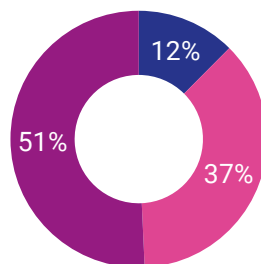
Vindt het makkelijk om stressvolle gebeurtenissen te doorstaan

Naast de aandacht voor mogelijke (mentale) gezondheidsproblemen die jongeren kunnen ervaren door de coronacrisis, is het belangrijk om samen met hen te kijken naar mogelijke oplossingen. Het concept van positieve gezondheid biedt daarvoor aanknopingspunten. Door met jongeren hierover in gesprek te gaan, wordt duidelijk waar hun kracht zit en wat hen helpt om sterker uit een stressvolle of moeilijke periode te komen. Het is belangrijk om de veerkracht van jongeren te stimuleren op een manier die aansluit bij hun belevingswereld.

Jongeren hebben over het algemeen veel vertrouwen in de toekomst

Vertrouwen in de toekomst

■ Weinig (cijfer 5 of lager)

■ Matig / redelijk (cijfer 6 of 7)

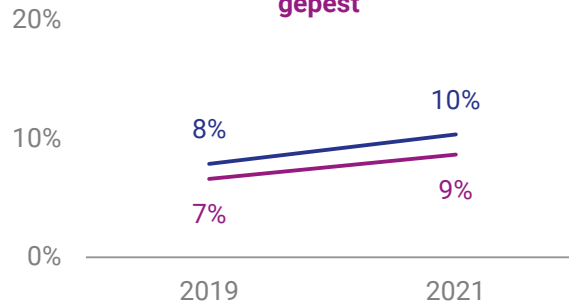
■ Veel (cijfer 8 of hoger)

Ondanks de coronacrisis hebben veel jongeren in Gooise Meren vertrouwen in hun toekomst. Meisjes hebben minder vertrouwen in de toekomst dan jongens en vierdeklassers minder dan tweedeklassers.

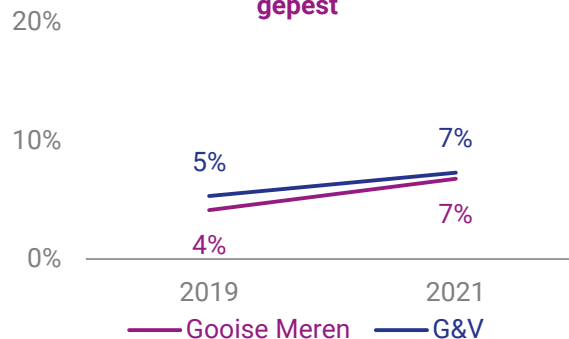
Pesten

Pesten kan negatieve gevolgen hebben voor de lichamelijke en sociaal-emotionele gezondheid. Pesten kan leiden tot minder motivatie om naar school te gaan en slechte schoolprestaties.

Is de afgelopen 3 maanden op school gepest

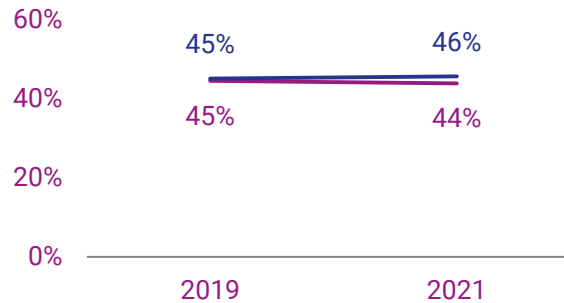

Is de afgelopen 3 maanden online gepest

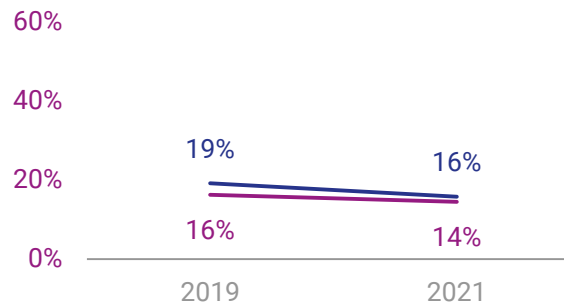

Blowen en dealen in en om school

Blowen

Dealen

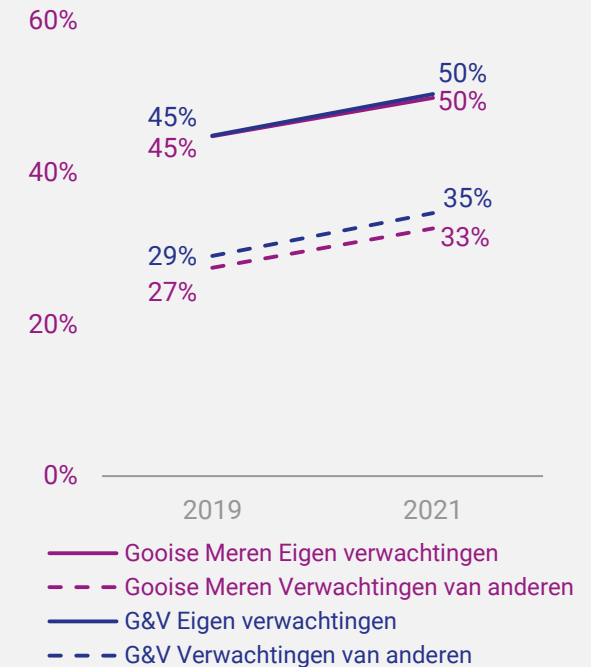

Bijna de helft van de leerlingen geeft aan dat ze soms tot vaak zien dat er geblowd wordt op het schoolterrein. Ook geeft een klein deel van de leerlingen aan dat er in en om school wordt gedeald. Dit kan een slecht voorbeeld zijn voor andere leerlingen.

Prestatiedruk hoger dan in 2019

Meisjes ervaren meer prestatiedruk dan jongens, zowel van zichzelf als van anderen. Jongeren die het gevoel hebben te moeten presteren om te voldoen aan verwachtingen van anderen, ervaren met name druk door ouders, leraren op school en vrienden/vriendinnen.

Voldoen aan verwachtingen

- Van alle jongeren in Gooise Meren hebben 8 op de 10 één of meer corona-gerelateerde gebeurtenis(sen) meegemaakt, gaf 22% aan hier nog steeds last van te hebben en had 6% verhoogd risico op post-traumatische stressklachten (alles vergelijkbaar met regionaal).
- Het merendeel van de jongeren in Gooise Meren voelde zich gelukkig (75%; gelijk aan regionaal). Wel voelden ze zich minder gelukkig dan vóór de coronaperiode.
- De helft van de jongeren in Gooise Meren gaf aan zich vaak gestrest te voelen en bijna een derde had psychische klachten (beide gelijk aan regionaal). Ook gaf 50% aan het gevoel te hebben te moeten presteren om aan de eigen verwachtingen te voldoen (gelijk aan regionaal).
- Gebruik van alcohol, tabak en softdrugs onder jongeren in Gooise Meren is hoger dan regionaal. Ook is gebruik van alcohol en roken hoger dan vóór de coronaperiode.
- Beweeggedrag onder jongeren in Gooise Meren is vergelijkbaar met vóór de coronaperiode. Vergeleken met regionaal sporten relatief veel jongeren wekelijks bij een club of vereniging.
- Het merendeel van de jongeren is weerbaar (88%) en twee derde geeft aan snel te herstellen na een moeilijke periode (beide vergelijkbaar met regionaal). De verwachting is dat de negatieve gevolgen van de coronaperiode voor de meeste jongeren vanzelf over gaan.
- Jongeren met mentale of lichamelijke problemen zullen mogelijk meer tijd en/of hulp nodig hebben om te herstellen van de coronaperiode. Er is aandacht nodig voor preventie om gezondheidsproblemen te voorkomen en voor het veerkrachtig maken en houden van jongeren, met name de kwetsbare groepen.

Contact

Heeft u nog vragen over het onderzoek?

Dan kunt u contact opnemen met **Manita van Acker**, epidemioloog, m.vanacker@ggdgv.nl.

De tabel met alle indicatoren uit dit gemeenteprofiel uitgesplitst naar klas, geslacht en onderwijsniveau vindt u in het tabellenboek op onze website. In dit tabellenboek staan ook de regionale resultaten uitgesplitst naar klas, geslacht en onderwijsniveau, de vergelijking met landelijke resultaten en trends over tijd.

Op onze website vind u ook het regioprofiel met de resultaten van deze Corona Gezondheidsmonitor Jeugd voor regio Gooi en Vechtstreek en de gemeenteprofielen voor andere gemeenten uit de regio.

Meer weten?
www.ggdgv.nl/CGMJ2021